

ZAPISNIK

sa 107. sjednice Odbora za ekonomiju, finansije i budžet Skupštine Crne Gore,
održane 7. jula 2020. godine

Sjednica je počela u 10.05 časova.

Predsjedavao je Predrag Sekulić, predsjednik Odbora.

Sjednici su, u Plavoj Sali, prisustvovali poslanici: Filip Vuković, Ana Nikolić, Boris Mugoša, Raško Konjević i Srđan Milić.

U radu sjednice, putem on-line, uključenja, učestvovali su poslanici: Nikola Rakočević i Genci Nimanbegu.

Poslanik Branko Čavor, zbog ranije preuzetih obaveza, najavio je odsustvo sa sjednice.

U skladu sa članom 65 Poslovnika Skupštine, poslanika Branka Čavora zamijenio je poslanik Momčilo Martinović

Sjednici su prisustvovali: Miomir M. Mugoša, direktor Poreske uprave i Danilo Jovanović – v.d. pomoćnika Sektora za operativu u oblasti naplate u Poreskoj upravi.

Predsjednik Odbora, saopštio je da se sjednica Odbora, zbog aktuelne situacije, odnosno pandemije korona virusa i obaveznosti poštovanja mjera Nacionalnog koordinacionog tijela, održava i elektronski, putem zoom aplikacije.

Predsjednik Odbora konstatovao je da postoji kvorum za rad i punovažno odlučivanje.

Rad sjednice pratili su predstavnici medija.

Na sjednici je održano

KONTROLNO SASLUŠANJE

Miomira M. Mugoše, direktora Poreske uprave na temu: „Rad Poreske uprave u oblasti nadzora i naplate poreskog duga“

Predsjednik Odbora, Predrag Sekulić, u uvodnom obraćanju podsjetio je da je, na osnovu člana 75 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za ekonomiju, finansije i budžet na 105. sjednici održanoj 24. februara 2020. godine, jednoglasno, podržao inicijativu poslanika Raška Konjevića (broj 00-63-7/20-6), koja je podnijeta 24. februara 2020. godine, i donio odluku o kontrolnom saslušanju direktora Poreske uprave, na navedenu temu. S tim u vezi, dogovoreno je da se navedeno saslušanje održi nakon što Odbor od Poreske uprave dobije pisanu informaciju koja se odnosi na temu saslušanja. Prva informacija Poreske uprave (broj 00-63-7/20-5/3) dostavljena je Odboru 11. marta, a 107. sjednica bila zakazana za 16. mart 2020. godine, koja je potom, zbog situacije izazvane pandemijom COVID 19 odložena. Kako su se stekli uslovi za mogućnost održavanja saslušanja, Poreska uprava je na zahtjev Odbora, dostavila novu - ažuriranu informaciju (broj 00-63-7/20-6/1) 17. juna 2020. godine, a koje su članovima Odbora, blagovremeno prosljeđene.

Predsjednik Odbora obavijestio je članove, da sjednici Odbora, u skladu sa Poslovníkom Skupštine, bez prava učešća u raspravi, a u skladu sa molbom direktora Poreske uprave, prisustvuje Danilo Jovanović – v.d. pomoćnika Sektora za operativu u oblasti naplate u Poreskoj upravi.

* * *

Direktor Poreske uprave, Miomir M. Mugoša, u uvodnom izlaganju, upoznao je poslanike sa radom i aktivnostima Poreske uprave u prethodne četiri godine. Naplata poreskih prihoda, kako je kazao, zavisi od dva ključna faktora. Prvi je poreski potencijal privrede, a drugi faktor je poreska disciplina poreskih obveznika. Takođe navodi, da je, zbog ozbiljnog potencijala koji posjeduje crnogorska privreda, prethodne 4 godine Bruto društveni proizvod konstantno rastao i to prosječno 4,1% na godišnjem nivou. U istom periodu za 15.500 povećao se broj novih poreskih obveznika. Upoređivanjem naplate poreskih prihoda za period od 2016. do 2019. godine, sa periodom od 2012. do 2015. godine, primjećuje se rast poreskih prihoda za 840 miliona eura, odnosno 26%. U istom periodu bilo je samo povećanje stope PDV, sa 19 na 21% od 1. januara 2018. godine i smanjenje kriznog poreza na zarade od 1. januara 2016. godine. Kada je u pitanju drugi faktor uticaja naplate poreskih prihoda, poreska disciplina, istakao je da se upravo u tom segmentu prethodnih godina napravio najveći iskorak. Za prethodne četiri godine naplaćeno je, kako je kazao, 201 milion eura poreskih obaveza što je više nego što je to bila projekcija Ministarstva finansija. Budžet glavnog grada Podgorice za 2016. 2017. 2018. i 2019. godinu iznosio je 230 miliona eura, a Poreska uprava je za četiri godine naplatila 201 milion eura, više nego što je planirano i to uz minimalnu primjenu neposrednih mjera i uz iskazan visoki stepen poštovanja propisa naglasio je direktor Poreske uprave. Ukazujući na problem akumulacije nenaplaćenog poreskog duga objasnio je da je taj dug star decenijama i veže se još za period tranzicije, ekonomske krize, zaduženosti određenog broja poreskih obveznika. Na dan 31.12.2015. godine, poreski dug je iznosio 581 milion eura. U 2016. godini, započeta je sveobuhvatna analiza poreskog duga u saradnji sa Međunarodnim monetarnim fondom, čija je ekspertska podrška prisutna već 25 godina u Poreskoj upravi. Početkom 2018. godine donijet je Plan za upravljanje poreskim dugom za period od 2017. do 2021. godine. Konstatovano je realno stanje poreskog duga i sa setom mjera napravljen operativni plan za svaku godinu. Istakao je tri mjere koje su bile ključne za realizaciju plana. Prva je jačanje organizacione strukture Poreske uprave i formiranje Odsjeka za upravljanje poreskim dugom, gdje navodi da zaposleni u Poreskoj upravi posvećeno rade na preduzimanju mjera za smanjenje poreskog duga. Druga mjera, kako je istakao, je snaženje mjera naplate, uvođenjem procedura naplate poreskih obaveza, jer u koliko se nova dugovanja ne naplate u roku od 60 dana ta naplata postaje sve teža. Treća i možda ključna mjera koja je dala doprinos za smanjenje poreskog duga, kako navodi, je mogućnost da se poreska dugovanja reprogramiraju i plate kroz višegodišnji vremenski period, odnosno na 60 rata ili period od pet godina i mogućnost otpisivanja kamata ako se obaveze uredno izmiruju. Poreski dug je na 31.12.2019. godine, bio smanjen za 210 miliona eura, i iznosio je 378 miliona eura. Osvrnuo se i na set mjera koji su implementirali tokom prethodnog perioda, a koji je dao značajan doprinos u naplati poreskih obaveza, posebno reprogram duga. Tokom prethodne tri godine, naplaćeno je 73 miliona eura od čega ove godine 25 miliona. Na žalost, zbog poznatih okolnosti ove godine, naplaćeno je kroz reprogram duga samo 6 miliona, a odloženo je plaćanje i svima koji su imali potrebu za odlaganjem obaveze na 90 dana. Takođe tokom prethodnog

mandata smanjen je i dug lokalnih uprava i preduzeća za iznos od 25 miliona eura. Kroz stečajevе Poreska uprava je naplatila 34 miliona poreskog duga. Poštovanje reprograma je 73%, a u 27% slučajeva ukinuto je rješenje i iniciran stečaj. Pored ovih aktivnost Poreska uprava je u martu 2018. godine započela projekat sveobuhvatne reforme poreske organizacije, uz saradnju ekspertske misije MMF-a za poresku politiku. Ta saradnja traje od oktobra 2015. godine i nastaviće se i u naredne tri godine. Da je reorganizacija Poreske uprave u Crnoj Gori bila potrebna, najbolje govori Izvještaj Međunarodnog fonda iz oktobra 2015. godine, gdje je na osnovu sveobuhvatne analize snimljeno stanje u Poreskoj upravi i konstatovano u zvaničnom Izvještaju da je 50% Poreske uprave u lošem stanju odnosno zavrijedilo je najnižu ocjenu D. Da je 30% sistema Poreske uprave daleko ispod evropskih standarda i zavrijedilo je ocjenu C. Da je 14% sistema Poreske uprave blizu evropskih standarda i zavrijedilo ocjenu B i da je samo 3,88% sistema Poreske uprave u skladu sa evropskim standardima i zavrijedilo je ocjenu A. Zbog toga je, kako ističe, sveobuhvatna reforma Poreske uprave i uopšte poreske organizacije u Crnoj Gori projekat od strateškog značaja za Poresku upravu i za cijelu Crnu Goru. U toku prethodne četiri godine imali su 22 ekspertske misije od strane MMF-a. U kontrolnom izvještaju od aprila prošle godine konstatovan je odličan trend naplate poreskih prihoda i smanjenja poreskog duga. Značajan iskorak u unapređenju rada u svim poslovnim procesima i ključni segment je digitalna transformacija Poreske uprave. Projekat koji je počeo 2018. godine ide planiranom dinamikom i kad se završi Poreska uprava i država Crna Gora će dobiti moderan informacioni sistem sa tačnom ažurnom bazom podataka za što je Vlada Crne Gore kroz projekat i kredit Svjetske banke opredijelila 18.5 miliona eura i to 14 miliona eura za novi informacioni sistem a 4.5 miliona eura za projekat elektronske fiskalizacije. Pandemija korona virusa je usporila i gotovo zaustavila svjetsku privredu ali, kako je rekao g. Mugoša, ohrabruju rezultati u ovih pola godine. Zaključno sa prvim julom 2020.godine, prihodi su naplaćeni u odnosu na isti period prošle godine, u iznosu od 3% manje odnosno nekih 16 miliona eura manje, nego u istom periodu 2019. godine. U mjesecu junu 2020. godine naplaćeno je 16 miliona eura, odnosno samo 2 miliona eura manje nego u junu 2019. godine. Vlada Crne Gore je u prethodna tri mjeseca, dala značajan doprinos da poreski obveznici, pogotovo oni čija je djelatnost bila zabranjena iz oblasti ugostiteljstva i turizma „prežive“. Istakao je da je za potrebe ličnih dohodaka i poreza i doprinosa, opredijeljno nekih 15 miliona eura a Poreska uprava je na osnovu zahtjeva poreskih obveznika, odložila naplatu 55 miliona eura poreskog duga. Preko 10 hiljada poreskih korisnika je tražilo odlaganje poreskih obaveza za 90 dana, odnosno sad se daje mogućnost da to bude na 24 rate. Direktor Poreske uprave je istakao da u prethodnom periodu, uz saradnju sa strukovnim udruženjima poreskih obveznika, Poreska uprava kao državna institucija afirmiše partnerski odnos sa poreskim obveznicima zasnovan na principima povjerenja i poštovanja sa željom da se ispunjavanje poreskih obaveza poreskim obveznicima učini što jednostavnije i što lakše.

Poslanik Raško Konjević, u svom izlaganju pojasnio je da kada je tražio kontrolno saslušanje, imao na umu dug vjerskih zajednica, kojih nema na crnoj poreskoj listi. Interesovalo ga je za svaku vjersku zajednicu, imaju li i ako imaju koliki je poreski dug zadnje tri ili četiri godine po godinama, šta je izvor nastanka duga i kada je Poreska uprava utvrdila dug. Takođe ga je interesovalo koliko, prema evidenciji Poreske

uprave, u Crnoj Gori ima kompanija koje imaju jednog zaposlenog. Postavio je i pitanje kolika je prosječna zarada prema evidenciji Poreske uprave u Crnoj Gori. Imajući u vidu da prema podacima Poreske uprave 90 hiljada zaposlenih u CG ima zaradu do 400 eura, od 401 do 700 eura ima oko 43 hiljada zaposlenih i preko 700 eura ima oko 23 hiljade zaposlenih. To je ukupno oko 157 hiljada zaposlenih, dok je prema podacima MONSTAT-a broj zaposlenih oko 200 hiljada. Tu se pojavljuje kako je kazao, diskrapanca u odnosu na plaćene poreze i doprinose na zarade zaposlenih pa ga zanima mišljenje direktora Poreske uprave o tome. Takođe je pitao zašto je prosječna zarada nominalno porasla samo sa 511 na 518 eura, a imamo dobar rast BDP-a. Poređenja radi, naveo je podatke o rastu prosječnih zarada u susjednim i regionalnim državama koje su imale rast između 15 i 20%. Zanimalo ga je mišljenje direktora Poreske uprave, oko posebne poreske stope uvedene 2016 godine za hotele sa 5 zvjezdica u centralnoj i južnoj regiji i četiri zvjezdice na sjeveru CG. Kako Poreska uprava vrši kontrolu naplate poreskih obaveza, poreskom obvezniku koji je ima u vlasništvu hotel sa 5 zvjezdica i hotel sa 4 zvjezdice. U jednom hotelu se PDV obračunava po stopi od 7%, a u drugom po stopi od 21%. Postavio je i pitanje firme A-KOP koja trenutno duguje 2.600.000 eura, a do 2019. godine se nije pojavljivala na listama dužnika.

Poslanik Boris Mugoša je konstatovao da sama činjenica da od 2 milijarde primitaka države, preko 1.5 milijardi se odnosi na poreze i doprinose govori o važnosti uređenja stanja u ovoj oblasti. Svi se fokusiraju, kako je kazao, na rashodnu stranu budžeta, a mnogo je važnija prihodna strana, jer je mnogo kompleksnije sve te prihode naplatiti. Mišljenja je da je PDV na iznos 620 miliona eura za 2020. godinu, porez na dobit oko 68 miliona i porez na dohodak oko 113 miliona eura, cifra do koje neće biti lako doći ove godine, posebno ako posmatramo efekte pandemije COVID 19. Pohvalio je pozitivan trend naplate poreskih obaveza. U aprilu je bilo 25 miliona eura manje u odnosu na april 2019. godine, u maju 8 u junu 2 miliona i zahvaljujući dobrim rezultatima u prvih 5 mjeseci imamo 3% manje prihoda nego prošle godine ali i 6% više prihoda nego 2018. godine. Postavio je pitanje, dokle se stiglo sa rješenjima o naplati poreskog duga za privredne subjekte koji su poslovali preko e - komerca jedne poslovne banke u CG. Podsjetio je da je na saslušanju u Odboru prošle godine rečeno, da se u Poreskoj upravi pripremaju nova rješenja jer su im od strane Ministarstva finansija stara poništena. Radilo se o poreskom dugu od više desetina miliona eura. I drugo pitanje koje se tiče projekta elektronske fiskalizacije, pošto je, kako je kazao, zakonski okvir za njegovu primjenu završen, zanimalo ga je, kad se očekuje da će se sve pretpostavke završiti i početi njegova implementacija, imajući u vidu da se radi o jednom od značajnih alata u suzbijanju sive ekonomije.

Poslanik Srđan Milić, je u svom obraćanju kazao, da su rezultati bolji nego što su bili 2015. ili 2016. godine ali smatra da su mogli biti mnogo bolji da je adekvatno regulisano funkcionisanje Poreske uprave. Ukazao je na problem koji je prisutan svugdje u svijetu, pa i kod nas, a to je neformalna ekonomija. Smatra da kad se govori o poreskom potencijalu treba uzeti u obzir i taj segment od koga se može naplatiti mnogo. Mišljenja je da sama digitalizacija ne daje rezultate ako zakonski propisi nijesu jasno definisani. Postavio je pitanje, da li neko može biti poreski dužnik ako nema rješenje za porez, odnosno, da li se u prethodnom periodu naplaćivao porez od poreskih obveznika a da

nijesu imali rješenje o visini poreza. Da li se zbog pandemije COVID 19 primijenjuju neke nove mjere i prioriteti kad je u pitanju povraćaj PDV-a poreskim obveznicima. Kad je u pitanju projekat digitalizacije i elektronske fiskalizacije dao je i preporuku da te poslove rade firme iz CG u situacijama kada su njihove ponude i njihove reference adekvatne, kako bi koristili domaće resurse znanja.

Poslanica **Ana Nikolić**, pitala je, što su najvažniji izazovi kad je u pitanju budući rad Poreske uprave, osim Zakona o elektronskoj fiskalizaciji, od koga svi očekuju pozitivne rezultate, kada je u pitanju naplata poreza i suzbijanje sive ekonomije i da li još u kojem domenu postoji usko grlo gdje bi trebalo reagovati da bi rad Poreske uprave bio još bolji.

Poslanik Filip Vuković, pozdravljajući do sada preduzete mjere Poreske uprave, osvrnuo se i na komentar koji je dat u uvodnom izlaganju historijata poreskog duga, a tiče se Rudnika uglja i opštine Pljevlja. Pojasnio je da je poreski dug ova dva subjekta nastao usljed mnogo objektivnih i subjektivnih okolnosti na koje nijesu mogli da utiču niti da sprovode mjere poreske politike. Istakao je mišljenje, da je u današnjem vremenu kao i u budućnosti najvažnija stvar informacioni sistem i digitalizacija. Informatika i informacioni sistem, baza podataka, administriranje bazom podataka, tokovi podataka, funkcije, procesi to je nešto bez čega ne može da se zamisli upravljanje Poreske uprave.

Direktor Poreske uprave, Miomir M. Mugoša, je u odgovoru na pitanje poslanika Konjevića oko duga vjerskih organizacija naveo da tog duga ranije nije ni bilo već je u zadnjih nekoliko mjeseci većina vjerskih organizacija, prijavila svoja sveštena lica i vjerske službenike. To nijesu radili godinama unazad. Na kraju 2010. godine bio je prijavljen jedan broj sveštenika ali su uplate izvršene na njihove lične PIB-ove a ne na PIB vjerskih organizacija, pa Poreska uprava nije mogla ni da napravi zaduženje zbog nepotpunih i netačnih prijava. Pomenio je da su 2016. godine pokrenuli analizu poreskog duga svih organizacija pa i vjerskih i došli do zapanjujućih podataka. Zbog toga su u drugoj polovini 2016. godine održali sastanak sa svim vjerskim organizacijama i pozvali ih da prijave sveštena lica i da iskoriste mogućnost reprograma duga. To su tada uradile samo 4 vjerske organizacije. Istakao je izvanrednu komunikaciju sa vjerskim zajednicama što je rezultiralo zajedničkim interesom, prijavljivanjem sveštenih lica na obavezno socijalno i zdravstveno osiguranje, tako da sveštena lica sada mogu da ostvare svoja osnovna prava, pravo na liječenje i pravo na penziju. Poreska uprava je na osnovu tih prijava mogla da napravi poreska zaduženja. Saopštio je i podatke o dugovanjima vjerskih organizacija na današnji dan. Mešihat islamske zajednice u Crnoj Gori, dug je 3.150.000 eura od čega je osnovni dug 2.275.000, a kamata 877.000 eura. Mitropolija crnogorsko primorska je dužna 2.093.000 eura, od čega je osnovni dug 1.401.000 eura, a kamata 691.000 eura. Vjerska organizacija koja je uvijek bila na bijeloj listi je Biskupski ordinijat u Kotoru. Mešihat islamske zajednice u Crnoj Gori, prijavio je 130 sveštenih lica, a Mitropolija crnogorsko primorska 65 sveštenih lica. Crnogorska pravoslavna crkva je dužna 547,00 eura, Katolički župni ured Sveti Ante, dužan je 103.000 eura, Nadbiskupski ordinijat Bar je dužan 91.000 eura, Rimokatolička crkva u Podgorici dužna je 36.000 eura. Obaveze vjerskih zajednica, kako je kazao, utvrđivaće se ubuduće, rješenjem na kvartalnom nivou. Inače, istakao je, da je Poreska uprava u istraživanju CDT i više

partnerskih međunarodnih organizacija proglašena za najtransparentniji državni organ sa 72% otvorenosti i ubjedljivo najtransparentnija Poreska uprava u regionu. Odgovarajući na pitanje poslanika Konjevića oko naplate poreskih potraživanja kazao je da su jedan dio duga naplatili mimo reprograma a dio poreskog duga je isknjižen uz prestanak poreske obaveze. Privredni sud je na osnovu stečaja koji su inicirali donio rješenje i na osnovu tog rješenja donijeto je rješenje o prestanku poreske obaveze. To je tih 210 miliona o kojima se govorilo, pojasnio je. Što se tiče akciza, kazao je, 2015. godine prešle su u nadležnost Uprave carina, pa samom tim nije imao potrebu da ih komentariše. Odgovarajući na pitanje o prosječnim platama, naglasio je da je Poreska uprava operativni organ i da ne vodi poresku politiku i samim tim ne može da komentariše trendove kao i kad je u pitanju visina PDV za hotele. Vlada Crne Gore je donijela odluku o visini PDV-a za hotele, a Poreska uprava kontroliše sprovođenje te odluke na osnovu faktura koje im se daju na uvid. Na pitanje o poreskom obvezniku A-KOP, kazao je da taj predmet datira još iz 2012. godine kada je poreska inspekcija tokom nadzora utvrdila poresku obavezu povodom PDV-a u iznosu od 2.250.000 eura. A-KOP se žalio i 6 godina je trajao postupak po osnovu žalbe. Krajem prošle godine Upravni sud je potvrdio rješenje Poreske uprave pa pošto je presuda postala pravosnažna pokrenuli su mjere naplate duga i zbog toga se ovaj poreski obveznik pojavio na listi poreskih dužnika. Odgovarajući na pitanje poslanika Mugoše, o slučaju kompanija koje su obavljale elektronsku trgovinu preko Atlas banke, kazao je da je više od pola milijarde eura prometa obavljeno preko 132 firme koje su imale nekoliko zajedničkih imenitelja. Sve su registrovane u Podgorici, imale samo jednog zaposlenog i to je bio izvršni direktor, sa minimalno obračunatim doprinosima. Sve su bile na tri adrese i imale su istog knjigovođu. Zajednički imenitelj im je bio i da su svi izvršni direktori a bilo je slučajeva da je jedna osoba izvršni direktor u 7-8 firmi, imali bliske rođачke ili poslovne veze sa zaposlenima u Atlas banci. Do ovih podataka Poreska uprava je došla nakon otvaranja istrage od strane Specijalnog državnog tužilaštva. Za Poresku upravu su ovi poreski obveznici inače bili neinteresantni jer imaju jednog zaposlenog i vrlo simbolične prihode pa bi u fokus interesovanja poreske kontrole došli za npr. 10 godina. Kada smo ih pozvali na sastanak, mnogi od njih nijesu ni znali da su direktori u tim kompanijama. Neki od njih su završili samo osnovnu školu, a neki nijesu umjeli ni da se potpišu na zapisnik. On je kazao da Poreska uprava osim listinga uplata nije dobila nikakvu prateću dokumentaciju za izvršene transakcije. Zbog toga je Ministarstvo finansija poništilo rješenja Poreske uprave. Obavezu plaćanja poreza na dobit utvrdili su na osnovu novih podataka iz dokumentacije koju su dobili od stečajne uprave, a nalazila se u Atlas banci. Kontrolisano je 130 obveznika od čega su 64 aktivna a 66 su neaktivna. Utvrđena je poreska obaveza od 32 miliona eura za period 2014 - 2017. godina. Od tih 32 miliona eura, 21.867.000 eura su aktivni poreski obveznici, njih 38, a 10 miliona eura čini dug odnosno utvrđena poreska obaveza za 18 poreskih obveznika koji su prestali da postoje. Specijalno državno tužilaštvo blokiralo je određeni iznos sredstava, a Viši sud donio privremenu mjeru zabrane raspolaganja tim sredstvima. Ovih 22 miliona eura se nalaze među blokiranim sredstvima i očekuje se tokom jula mjeseca naplata istih, odnosno još i dio kamate. Poreski dug se na godišnjem nivou svake godine uvećava za 18 miliona eura na osnovu dnevne kamate od 0,03%. U toku je kontrola firmi za

2018. godinu i tu se za par mjeseci očekuje iznos poreskog duga od još oko 10 miliona eura.

Odgovarajući na pitanja poslanika u vezi elektronske fiskalizacije, gospodin Mugoša je kazao da su imali priliku da se upoznaju sa funkcionisanjem tog sistema, tokom posjete Hrvatskoj koja od 2013. godine ima sistem naplate poreskih obaveza putem elektronske fiskalizacije. Istakao je da su im njihovo iskustvo i savjeti bili od velike pomoći. Kazao je i da je studija pokazala da će se primjenom elektronske fiskalizacije u Crnoj Gori prihodi povećati za između 13 i 17 miliona eura na godišnjem nivou. Tender je završen i hrvatsko-crnogorski konzorcijum je dobio posao vrijedan 4,5 miliona eura. Rok izrade i implementacije je godina dana. Naveo je da je situacija sa pandemijom COVID-19 usporila dinamiku aktivnosti ali smatra da bi se posle tromjesečnog testnog perioda, za koje vrijeme bi se zaposleni u Poreskoj upravi obučili i potpuno spremni, prešli na novi sistem elektronske fiskalizacije.

Komentarišući sugestiju poslanika Milića, oko angažovanja domaćih firmi u poslovima, izrazio je saglasnost i naveo da je pandemija korona virusa, najbolje pokazala da se moramo oslanjati na domaće resurse. Planira se ulaganje od 18.5 miliona eura u informacioni sistem Poreske uprave. Kako bi stekli potpuniju sliku o stanju IT sektora u Poreskoj upravi naveo je ocjene revizorske kuće koju su angažovali da uradi reviziju postojećeg stanja informacionog sistema. Standardi za ocjenjivanje su ocjene od 1 do 5. U zvaničnom Izvještaju revizije utvrđeno je da stanje u IT sektoru Poreske uprave ocjenjuju sa ocjenom 0,9 a neki standard ocjene je 3; 3,5. Zbog toga smatra da će implementacija novog informacionog sistema i unapređenje svih poslovnih procesa u Poreskoj upravi biti glavni izazov.

Kazao je da je Poreska uprava, kada je riječ o povraćaju PDV-a u vrijeme pandemije korona virusa, preduzela mjere i skratila period povraćaja sredstava sa 60 koliko je i zakonski rok, na 45 dana u slučajevima gdje je to bilo moguće, znajući koliko je značajno da se izađe u susret zahtjevima poreskih obveznika.

Osvrnuo se i na komentar poslanika Vukovića oko poreskog duga Rudnika uglja i Opštine Pljevlja. Rudnik uglja je iskoristio mogućnost reprograma duga i za 4 prethodne godine uplatio 50 miliona tekućih obaveza i smanjio poreski dug za 9 miliona. Rudnik uglja je pozitivan primjer iskorišćavanja benefita reprograma poreskog duga, a u opštinama Pljevlja i Ulcinj značajno je povećan stepen fiskalne odgovornosti.

Poslanik Raško Konjević, pohvalio je dijalog između Poreske uprave i vjerskih zajednica i kazao da i država kao sistem i vjerske zajednice moraju da prihvate da su partneri i da moraju ispunjavati svoje obaveze, kao i da je Poreska uprava trebalo da ranije izađe u javnost sa preciznim informacijama o dugu vjerskih zajednica. Takođe, ukazao je da je očekivao preciznije informacije u vezi sa naplatom PDV-a koji se odnosi na hotele sa 4 i 5 zvjezdica, odnosno, kada je stopa 7% i 21%. Takođe, iskazao je interesovanje zašto je dug „Vektra Jakić“ grupacije 18 miliona eura i kako je moguće da još nije otvoren stečajni postupak.

Poslanik Srđan Milić, je povodom izjave direktora Poreske uprave, da male firme nijesu u fokusu pažnje Poreske uprave jer imaju jednog zaposlenog i mali prihod,

kazao da taj kriterijum nije dobar i da moraju obratiti pažnju na obim poslovanja i kontrolisati sve firme.

Poslanik Boris Mugoša, je kazao u svom obraćanju da je dobro što je napor tužilaštva i Poreske uprave rezultirao time da će se naplatiti 22 miliona eura za period od 2014 do 2017. godine i uskoro još 10 miliona za 2018. godinu . Ukazao je i na problem malih firmi sa jednim zaposlenim i velikim prometom. Podsjetio je na podatak koji je predsjednik Privredne komore iznio na saslušanju koje je održano u oktobru 2019. godine. Bilanse su za 2018. godinu predala 22.000 preduzeća, od toga 56% sa jednim zaposlenim, 30% sa 2 zaposlena, 13% sa više od 2 a samo 7% preko 5 zaposlenih.

Direktor Poreske uprave, Miomir M. Mugoša, još jednom je istakao da je Poreska uprava operativni organ i ne vodi poresku politiku već je samo sprovodi, a kontrolu vrše na osnovu OPD prijave koje šalju poreski obveznici. Da li je to 7% ili 21%, zavisi ima li hotel 5 ili 4 zvjezdice.

Predsjednik Odbora za ekonomiju, finansije i budžet, Predrag Sekulić, se zahvalio direktoru Poreske uprave na dobijenim informacijama, kao i na impresivnim rezultatima koje su postigli posljednjih nekoliko godina i kojima treba da se ponose.

U skladu sa članom 77 stav 2 Poslovnika, Odbor je podnio Skupštini sljedeći

IZVJEŠTAJ

I Na osnovu člana 75 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za ekonomiju, finansije i budžet na 105. sjednici, održanoj 24. februara 2020. godine, polazeći od inicijative poslanika Raška Konjevića (broj 00-63-7/20-6), odlučio je da održi kontrolno saslušanje direktora Poreske uprave, na temu: „Rad Poreske uprave u oblasti nadzora i naplate poreskog duga“.

U vezi sa navedenim saslušanje je održano nakon što su se stekli uslovi za održavanje sjednice i nakon što je Odbor od Poreske uprave dobio pisane informacije koje se odnose na temu saslušanja, a koje su dostavljene 11. marta i 17. juna 2020. godine (zavedene pod brojevima: 00-63-7/20-5/3 i 00-63-7/20-6/1).

II **Direktor Poreske uprave, Miomir M. Mugoša**, u uvodnom izlaganju, upoznao je poslanike sa radom i aktivnostima Poreske uprave u prethodne četiri godine i ukazao da se upoređivanjem naplate poreskih prihoda za period od 2016. do 2019. godine, sa periodom od 2012. do 2015. godine, primjećuje rast poreskih prihoda za 840 miliona eura, odnosno 26% i da je u posmatranom periodu došlo do povećanje stope PDV-a, sa 19 na 21% od 1. januara 2018. godine, kao i da je smanjen tzv. „krizni porez“ na zarade od 1. januara 2016. godine. Odbor je obaviješten da je za prethodne četiri godine naplaćeno 201 milion eura poreskih obaveza što je više nego što je to bila projekcija Ministarstva finansija. Ukazujući na problem akumulacije nenaplaćenog poreskog duga objasnio je da je taj dug star decenijama i veže se još za period tranzicije, ekonomske krize, zaduženosti određenog broja poreskih obveznika i naveo da je na dan 31.12.2015. godine, poreski dug iznosio 581 milion eura i da je 2016. godine, započeta sveobuhvatna analiza poreskog duga. Početkom 2018. godine donijet je Plan

za upravljanje poreskim dugom za period od 2017. do 2021. godine. Konstatovano je realno stanje poreskog duga i sa setom mjera napravljen operativni plan za svaku godinu. Istakao je tri mjere koje su bile ključne za realizaciju plana. Prva je jačanje organizacione strukture Poreske uprave i formiranje Odsjeka za upravljanje poreskim dugom. Druga mjera, kako je istakao, je snaženje mjera naplate, uvođenjem procedura naplate poreskih obaveza. Treća mjera koja je dala doprinos za smanjenje poreskog duga, je mogućnost da se poreska dugovanja reprogramiraju i plate kroz višegodišnji vremenski period, odnosno na 60 rata ili period od pet godina i mogućnost otpisivanja kamata ako se obaveze uredno izmiruju. Poreski dug je na 31.12.2019. godine, bio smanjen za 210 miliona eura, i iznosio je 378 miliona eura.

Navedeno je i da je projekat koji je počeo 2018. godine ide planiranom dinamikom i kad se završi Poreska uprava i država Crna Gora će dobiti moderan informacioni sistem sa tačnom ažurnom bazom podataka za što je Vlada Crne Gore kroz projekat i kredit Svjetske banke opredijelila 18.5 miliona eura i to 14 miliona eura za novi informacioni sistem a 4.5 miliona eura za projekat elektronske fiskalizacije. Direktor Poreske uprave obavijestio je Odbor da su zaključno sa prvim julom 2020. godine, prihodi naplaćeni u odnosu na isti period prošle godine, u iznosu od 3% manje odnosno nekih 16 miliona eura manje, nego u istom periodu 2019. godine. U mjesecu junu 2020. godine naplaćeno je 16 miliona eura, odnosno 2 miliona eura manje nego u junu 2019. godine.

Saopšteni su i podaci o dugovanjima vjerskih organizacija na dan 7. jul 2020. godine: Mešihat islamske zajednice u Crnoj Gori, dug je 3.150.000 eura od čega je osnovni dug 2.275.000, a kamata 877.000 eura; Mitropolija crnogorsko primorska 2.093.000 eura, od čega je osnovni dug 1.401.000 eura, a kamata 691.000 eura; Crnogorska pravoslavna crkva je dužna 547 eura; Katolički župni ured Sveti Ante, 103.000 eura; Nadbiskupski ordinijat Bar 91.000 eura; Rimokatolička crkva u Podgorici 36.000 eura. Vjerska organizacija koja je uvijek bila na bijeloj listi je Biskupski ordinijat u Kotoru. Obaveze vjerskih zajednica, kako je kazao, utvrđivaće se ubuduće, rješenjem na kvartalnom nivou.

III U raspravi su učestvovali poslanici: Predrag Sekulić, Raško Konjević, Boris Mugoša, Srđan Milić, Ana Nikolić i Filip Vuković.

Tokom rasprave postavljena su brojna pitanja i iskazani stavovi i mišljenja, koji se mogu rezimirati na sljedeći način:

- S obzirom da je Poreska uprava u poslednjih nekoliko godina imala zapažene rezultate, potrebno je dati punu podršku aktivnostima Poreske uprave na unapređenju stanja u oblasti naplate poreza i doprinosa na učvršćivanju poreske discipline.
- Sprovedene aktivnosti na unapređenju administrativnih kapaciteta Poreske uprave i modernizaciji informacionog sistema, značajno će doprinijeti efikasnosti rada Poreske uprave, smanjenju obima neformalne ekonomije, jačanju poreske discipline, povećanju kvaliteta baza podataka i sl.

- Tokom sjednice postavljena su pitanja koja su se odnosila na: dug vjerskih zajednica i transparentnost procesa utvrđivanja i objavljivanja informacija po ovom pitanju; naplatu poreskih obaveza u slučaju trgovine putem e-commerce; naplatu poreza po osnovu PDV-a u hotelima sa 4 i 5 zvjezdica u kojima je stopa PDV-a 7% u slučajevima da u okviru neke grupacije posluje više hotela sa različitom kategorizacijom; povraćaj PDV-a poreskim obveznicima u periodu pandemije COVID 19; izmirenje poreskih obaveza Rudnika uglja Plejvlja i stanje poreskog duga pojedinih privrednih subjekata; aktivnosti na uvođenju elektronske fiskalizacije koja, shodno zakonu, stupa na snagu sledeće godine i dr.

Detaljna izlaganja članova Odbora i direktora Poreske uprave sadržana su u zapisniku sa sjednice.

* * *

Sjednica je završena u 12.00 časova.

* * *

Sastavni dio zapisnika čini audio-video zapis sa sjednice.

Broj: 00-63-7/20-

SEKRETAR SEKRETARIJATA ODBORA
Demir Mujević, s.r.

PREDSJEDNIK ODBORA
Predrag Sekulić, s.r.